

ร่าง

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอำนาจเจริญ
และ
แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอำนาจเจริญ*

.....

พุทธพร โคตรภักทร**

ละเอียต ศิลาณ้อย***

(ตอนที่ 1)

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอำนาจเจริญในครั้งนี้ จะกำหนดช่วงระยะเวลาของแผนเป็นเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 – 2567 ซึ่งในการจัดทำแผนฯ จะเริ่มต้นจากการศึกษาสภาพของพื้นที่โดยภาพรวมทั้งประวัติความเป็นมา สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป แหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยว ที่พัก สินค้าพื้นเมือง สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการขนส่ง โดยจะนำเสนอไปตามลำดับดังนี้

ประวัติความเป็นมา

อำนาจเจริญเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน จากการค้นพบแหล่งชุมชนโบราณ โบราณสถาน และโบราณวัตถุตามที่กรมศิลปากรค้นพบและสันนิษฐานไว้ตามหลักฐานทางโบราณคดี (ใบเสมาอายุราว 1,000 ปี) ได้ตั้งเป็นเมืองมานานหลายร้อยปี และได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นจังหวัดเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2536 พร้อมกับจังหวัดหนองบัวลำภูและจังหวัดสระแก้ว เดิมเป็นอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี คำว่า อำนาจเจริญ เป็นภาษาเขมร มีความหมายตามตัว คือ อำนาจเจริญ เมืองที่มีสมญานามว่า เมืองข้าวหอมโอชา ถิ่นเสมาพันปี (วิกิพีเดีย, 2561: ออนไลน์)

---

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

***อาจารย์ ดร. คณบดีคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป

จังหวัดอำนาจเจริญ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 568 กิโลเมตร ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ประมาณ 586 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 1,975,780 ไร่ หรือ

3,161.29 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ คือ ทิศเหนือติดเขตจังหวัดยโสธรที่อำเภอเลิงนกทา และจังหวัดมุกดาหารที่อำเภอดอนตาล ทิศตะวันออกติดเขตประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามแนวฝั่งแม่น้ำโขงด้านอำเภอขามุนามเป็นระยะทาง 38 กิโลเมตร และจังหวัดอุบลราชธานีที่อำเภอเขมราฐ อำเภอภูคิ้ว อำเภอโขงเจียม และอำเภอตระการพืชผล ทิศตะวันตกติดเขตจังหวัดยโสธรที่อำเภอป่าติ้ว อำเภอเลิงนกทาและทิศใต้ติดเขตจังหวัดอุบลราชธานีที่อำเภอม่วงสามสิบ

สภาพภูมิประเทศ โดยทั่วไปเป็นที่ลุ่มมีเนินเขาเตี้ยๆ ทอดยาวไปจรดจังหวัดอุบลราชธานีที่อำเภอขามุนาม ตั้งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ยประมาณ 68 เมตร (227 ฟุต) สภาพดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย และดินลูกรังบางส่วน มีลำน้ำสายใหญ่ไหลผ่าน ได้แก่ ลำเซบก และลำเซบาย (สำนักงานจังหวัดอำนาจเจริญ, 2561: ออนไลน์)

สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

1. พระมงคลมิ่งเมือง พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคูเมืองของจังหวัดอำนาจเจริญ ตั้งอยู่ที่พุทธอุทยาน ถ.ชยางกูร อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ วันมาฆบูชาของทุกปี ชาวบ้านจะจัดงานนมัสการพระมงคลมิ่งเมือง และถือได้ว่าเป็นงานประจำปีที่ยิ่งใหญ่ของจังหวัดอำนาจเจริญ
2. อ่างเก็บน้ำพุทธอุทยาน อยู่ฝั่งตรงข้ามกับพระมงคลมิ่งเมือง นอกจากเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญแล้ว ยังเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจด้วย
3. วัดโพธิ์ศิลา มีโบสถ์สมัยทวารวดีขนาดใหญ่ สร้างจากหินทรายขาว
4. วัดถ้ำแสงเพชร มีพระพุทธรูปไสยาสน์ ยาว 19 เมตร
5. วัดถ้ำแสงแก้ว เชื่อกันว่าที่นี่เป็นประตูสู่เมืองบาดาล และยังมีรอยของพระสิวลีปรากฏอยู่อีกด้วย
6. แหล่งโบราณคดีวัดดงเฒ่าเก่า พบพระพุทธรูปหินทรายแบบทวารวดีตอนปลาย และพบเสมาสลัก ลวดลายนูนต่ำ เป็นรูปดอกไม้ รูปหม้อน้ำ และรูปวงกลมคล้ายธรรมจักร มีอายุไม่น้อยกว่าพุทธศตวรรษที่ 12-13
7. สวนมิ่งเมืองเฉลิมพระเกียรติ เป็นที่ตั้งของศาลหลักเมือง มีการจัดสวนอย่างสวยงามนอุทยานกุสุมิ
8. ภูผาผึ้ง พื้นที่เป็นภูเขาหินทราย มีเส้นทางเดินเท้าขึ้นเขาและชมธรรมชาติ ภายในวนอุทยานฯ มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น ภูผาผึ้ง ภูผาส่อง ลานควายตุ๋น
9. ศูนย์ศิลปาชีพบ้านสร้างถ่อ เป็นศูนย์ผลิตและฝึกอบรมงานหัตถกรรมพื้นบ้าน อย่างการทำผ้า การเจียรไนพลอย

(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2561: ออนไลน์), (สุวัฒน์ อัครชัยชาญ. บรรณาธิการ. 2555)

กิจกรรมท่องเที่ยว

จังหวัดอำนาจเจริญมีทรัพยากรในด้านการท่องเที่ยวมากมายและมีกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ เช่น เที่ยวชมงานประเพณีต่างๆ เช่น แข่งเรือยาว ประเพณีลงช่วง หรือการสักการะสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ชมทิวทัศน์ริมฝั่งโขง ชมการสาธิตการทอผ้า เจียระไนพลอย เป็นต้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2561: ออนไลน์)

ที่พัก

จังหวัดอำนาจเจริญมีโรงแรม รีสอร์ท และโฮมสเตย์หลายแห่ง โดยเฉพาะตามแหล่งท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2561: ออนไลน์)

สินค้าพื้นเมือง

สินค้าและของที่ระลึกจากจังหวัดอำนาจเจริญมีทั้งผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าขิด เนื้อแห้ง น้ำมันข้าวหอมมะลิ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2561: ออนไลน์)

สภาพเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจขึ้นกับการเกษตรกรรม มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร รวมทั้งสิ้น 1,021,798 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 51.72 ของเนื้อที่ทั้งหมด การทำนา พื้นที่นาถือครองมีสัดส่วน 869,574 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 85.10 ของพื้นที่ถือครองทำการเกษตร เป็นพื้นที่เก็บเกี่ยว 558,530 ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 83,821 ตัน การปลูกพืชไร่ มีการปลูกพืชไร่รวมพื้นที่ประมาณ 7,825 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.65 ของพื้นที่ถือครองทำการเกษตร พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ข้าวเหนียว ข้าวหอมมะลิ มันสำปะหลัง ปอแก้ว ถั่วลิสง การอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นโรงสีข้าว และอุตสาหกรรมในครัวเรือน (วิกิพีเดีย, 2561: ออนไลน์)

สังคม

จังหวัดอำนาจเจริญ ประชากร (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558) จังหวัดอำนาจเจริญ มีประชากร 376,382 คนแยกเป็นชาย 188,104 คน หญิง 184,278 คน จำนวนครัวเรือน 109,509 ครัวเรือน แบ่งเขตปกครองเป็นอำเภอ 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ อำเภอลืออำนาจ อำเภอชานุมาน อำเภอปทุมราชวงศา อำเภอพนา อำเภอเสนางคนิคม อำเภอหัวตะพานและอำเภอสิรินธร มี 56 ตำบล 607 หมู่บ้าน 30 ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 64 แห่ง แบ่งออกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 1 แห่ง เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จำนวน 1 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 23 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 39 แห่ง (สำนักงานจังหวัดอำนาจเจริญ, 2561: ออนไลน์)

การขนส่ง

จังหวัดอำนาจเจริญใช้ระบบการขนส่งทางถนนเป็นหลัก อำนาจเจริญอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 585 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางสู่จังหวัดอำนาจเจริญได้หลายวิธี ทั้งทางรถยนต์ส่วนตัวและรถประจำทาง โดยรถยนต์จากกรุงเทพฯ ไปอำนาจเจริญได้ 2 เส้นทาง คือ ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ต่อด้วยทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) ถึงนครราชสีมา จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 226 นครราชสีมา-สุรินทร์และใช้ทางหลวงหมายเลข 214 (สุรินทร์-สุวรรณภูมิ) แล้วแยกขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 202 ผ่านจังหวัดยโสธร และอำเภอป่าติ้ว ถึงจังหวัดอำนาจเจริญ รวมระยะทางประมาณ 585 กิโลเมตร ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 และหมายเลข 2 จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 226 (นครราชสีมา-อุบลราชธานี) ถึงจังหวัดอุบลราชธานี แล้วใช้ทางหลวงหมายเลข 212 (อุบลราชธานี-อำนาจเจริญ) รวมเป็นระยะทางประมาณ 704 กิโลเมตร (วิกิพีเดีย, 2561: ออนไลน์)

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2561). “อำนาจเจริญ.”[ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก

<https://thai.tourismthailand.org/เกี่ยวกับประเทศไทย/ปลายทาง/อำนาจเจริญ.สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2561.>

สำนักงานจังหวัดอำนาจเจริญ. (2561). “ข้อมูลจังหวัดอำนาจเจริญ.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://amnatcharoen.go.th/index.php/2017-10-02-06-58-21/2017-10-02-07-07-28>
สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2561.

วิกิพีเดีย. (2561). “จังหวัดอำนาจเจริญ.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org/wiki/อำนาจเจริญ>. สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2561.

สุวัฒน์ อัครชัยชาญ, บรรณาธิการ. (2555). “นายรอบรู้” แผนที่ 77 จังหวัด เที่ยวทั่วไทย ฉบับปี พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ. สารคดี (ในนามบริษัทวิริยะธุรกิจ จำกัด).

.....